

Uitbreiding woonwagenlocatie Tuinbouwweg

Made

2 juni 2023

Proj nr. 623.113.70

KUIPER
COMPAGNONS

KWALITEITSVERBETERING VAN DE OMGEVING

Opgave

Het voornemen bestaat om de reeds bestaande woonwagenlocatie aan de Steelhovensedijk/ Tuinbouwweg uit te breiden met zes nieuwe woonwagenstandplaatsen. De uitbreiding is voorzien aan de noordzijde van de bestaande plaatsen. Om deze nieuwe standplaatsen bereikbaar te maken wordt op de bestaande ontsluiting aangesloten.

Grondgebruik

Het totale terrein heeft een oppervlakte van ca. 2,4 hectare. Hiervan is ca. 2.000 m² in gebruik als woonwagenlocatie. Het overige gedeelte is hoger gelegen ten opzichte van de woonwagenlocatie. Dit deel is braakliggend, deels begroeid en deels ingericht als voormalige opslaglocatie voor grond- en bouwstoffen. Op de aangrenzende percelen zijn tuinbouwkassen met enkele bedrijfswoningen gevestigd.

Voorwaarden

In de IOV is de nieuwe beleidsregel Maatwerk omgevingskwaliteit Noord-Brabant opgenomen. Deze beleidsregel vervangt de rood-voor-groenregelingen (o.a. ruimte-voor-ruimte en landgoederenregeling) en maakt het ook mogelijk andere soorten woningtypen (dan grote, luxe woningen) in het Landelijk gebied te realiseren, waaronder standplaatsen voor woonwagens. Met als doel:

Ambitie

- versterken van de omgevingskwaliteit
- bijdragen aan een maatschappelijk doel: landschappelijke kwaliteit, natuur, behoud cultuurhistorie.
- fysieke tegenprestatie in versterken omgevingskwaliteit;

Maatregel

- landschappelijke inpassing,
- aanleg natuur,
- recreatieve voorziening,
- herstel cultuurhistorische waarde

Landschapstype

In de gemeente Drimmelen worden drie landschapstypen onderscheiden:

- Het zandgebied in het zuidoosten, wat zich kenmerkt door kleinschaligheid.
- Het zeekleigebied in het noordwesten, wat zich kenmerkt door een grootschalig open karakter; de weinige beplanting die hier aanwezig is concentreert zich veelal op en direct rond dijken.
- Het overgangsgebied met venige en moerige gronden daartussen in.

Op de lokatie is het Landschapstype agrarisch veenweidegebied van toepassing, welke nog aan de slootjesstructuur is te herkennen.

Bodem

Het gebied ligt op de grens van zand en zeeklei: een dekzandrug door veen bedolven, met enkele zandkoppen en esdekken. De geomorfologische kaart laat zien dat op de locatie, het Fort Steelhoven, de Steelhovense dijk (onderdeel van de Zuidwaterlinie) grond is toegevoegd. Tevens is de locatie in gebruik geweest als vuilstort en ligt zo'n 5 m hoger.

Gebruik

Het veenweide gebied is van vervening naar akker- weidegebied (plukmade) naar kassengebied met restwarmte kolencentrale getransformeerd.

Cultuurhistorie

De Steelhovense dijk (en Steelhoven) is al in 1560 op de kaart (Jacob van deventer) te vinden. Deze bood toegang tot Holland (via Geertruidenberg). Op Steelhoven werd tol geheven.

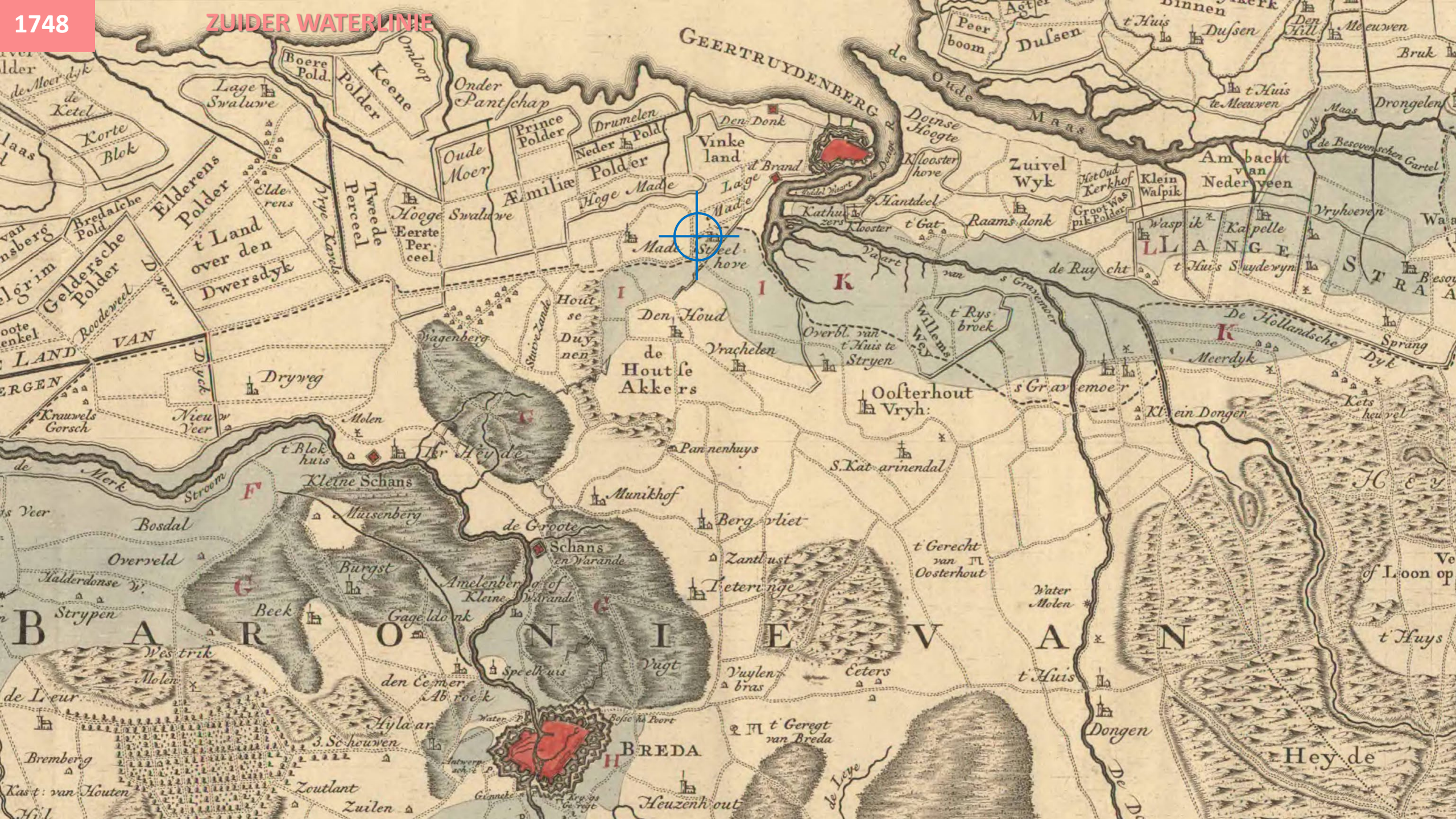
Zuidwaterlinie

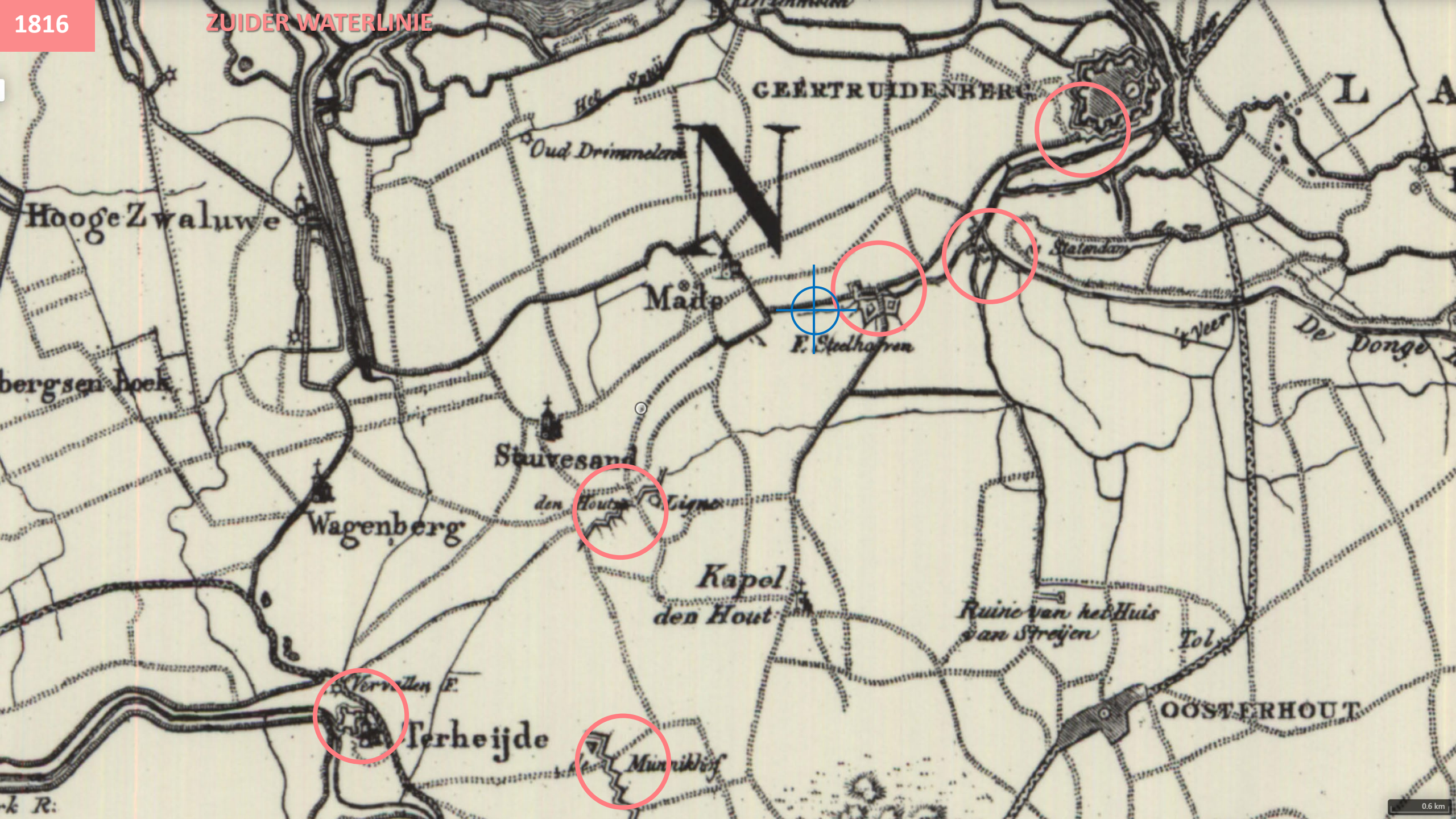
Het Fort Steelhoven (aarden schans, later een batterij) en de linie van Den Hout waren onderdeel van de Zuidwaterlinie (17^e eeuw). Door middel van grootscheepse onderwaterzettingen moest worden verhinderd dat aanvallers vanuit het zuiden, Holland binnen zouden vallen. Het water uit De Donge werd via de inlaat het gebied ten Zuiden van de Steelhovense dijk ingelaten. Fort Steelhoven had als doel de verdediging van de inundatiesluis.

In het Natuurpark liniehof en Linie van den hout onder Made is de cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar gemaakt. De Linie fietsroute loopt langs locatie. Aan de Middeleeuwse route, de Steelhovense dijk lag het Fort Steelhoven.

Steehoven

De naam *Steehoven* verwijst naar het vroege gehucht Steenlo, door de Elisabeths vloed (1421) bedolven.

Fietsroute zuidwaterlinie

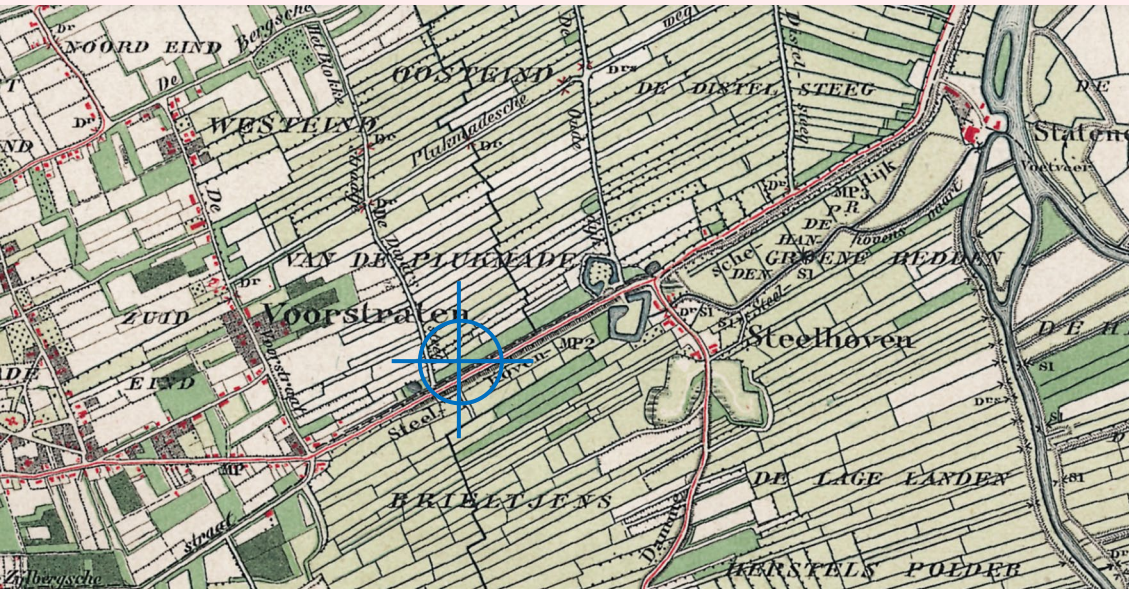
1864

1952

1890

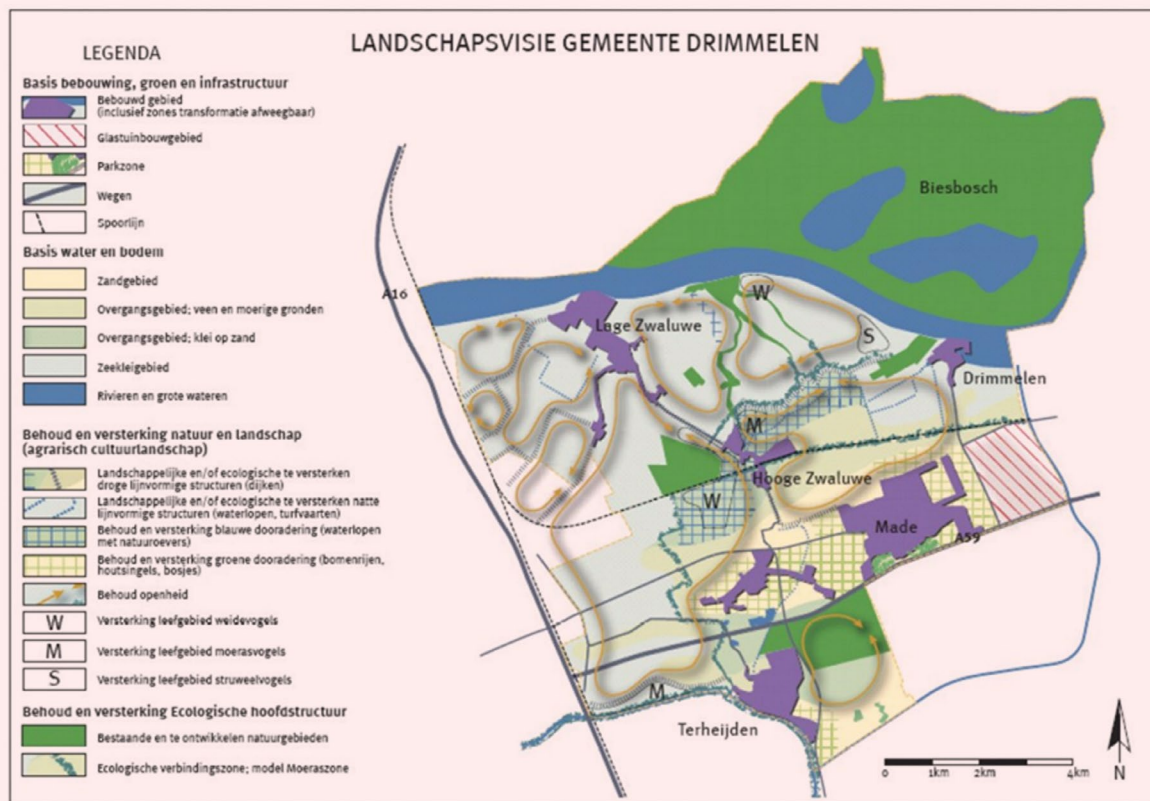

1973

HUIDIGE LOCATIE

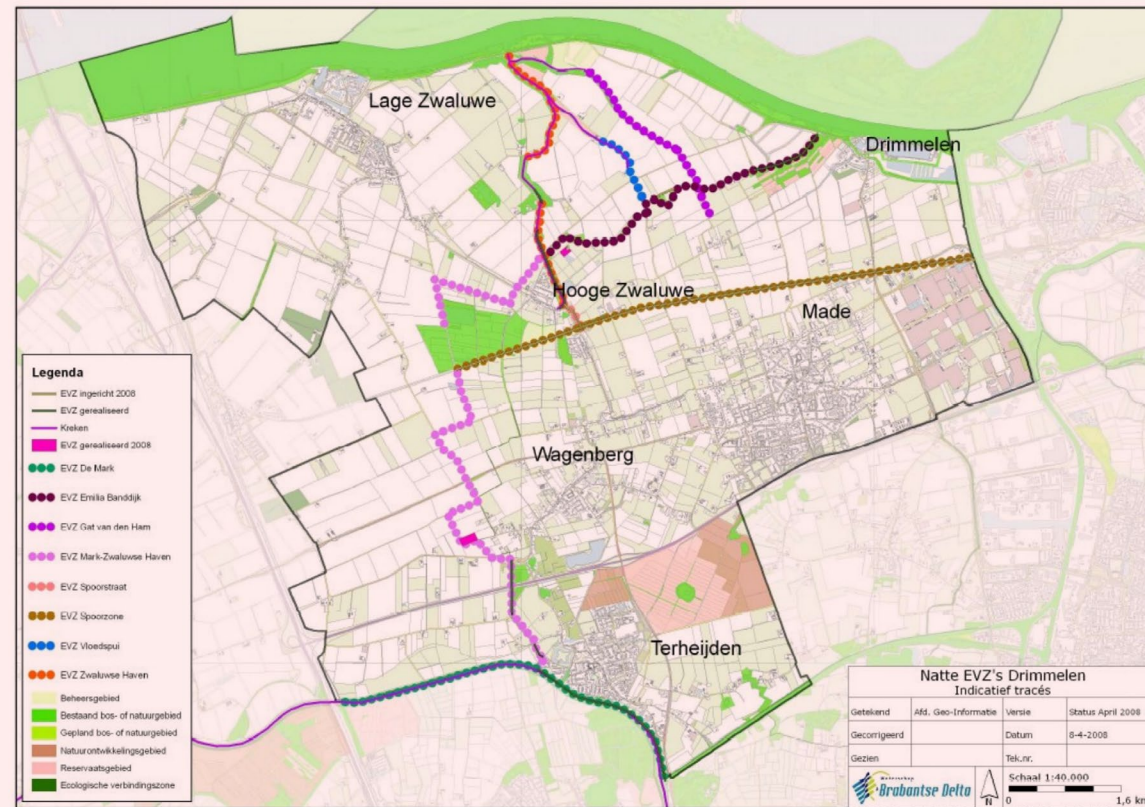
Figuur 1 Landschapvisie gemeente Drimmelen

Lokatie

- Behoud en versterking groene dooradering (bomenrijen, houtsingels, bosjes)

Biodiversiteit
voor een blauwgroen
Drimmelen

Figuur 2 Natte EVZ's Drimmelen Indicatief tracés

Robuust raamwerk

Leefgebied, verbinding en verspreiding binnen Drimmelen, als omringende natuurgebieden (Biesbosch, EHS, Donge, Amertak, linie)

Lokatie

- Niet onderdeel van gestelde ecologische verbindingzones
- Wel onderdeel van bermen en bermstoten
- Gemeentelijk bijenbeleid: wat wegen zijn voor mensen zijn bermen voor dieren: bloeiende ruige bermen voor voedsel en nestgelegenheid bijen en insecten. (oa maaibeheer)
- Oranjetipje ambassadeur

+ Kans onderdeel van EVZ linielijn (ecologische stapsteen?)

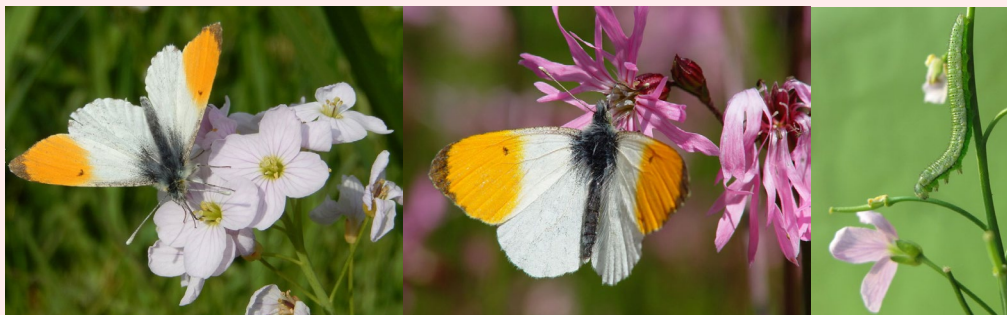
Landschappelijke inpassing

De beplanting sluit aan en versterkt de groene dooradering van de landschapsstructuur (bomen, houtsingels, bosjes). De royale perceelrandbegroeiing van de huidige bossingel wordt verbeterd en uitgebreid met een houtsingel (noten) aan de kassenzijde. Lage struiken met meerstammige en grote bomen behouden het uitzicht over daken van de kassen. De entree van het terrein ter hoogte van de berm wordt vrijgemaakt en voorzien van heesters.

Aanleg natuur

De beplanting sluit aan en versterkt het ecologisch netwerk van bermen en bermsloten (bijen, insecten). De beplanting sluit aan en versterkt de groene dooradering van de landschapsstructuur (vogels, zoogdieren, insecten).

De huidige bossingel wordt verrijkt: behoudt forse kansrijke bomen, rooien en ruimen waardoor struweel wordt afgewisseld met open plekken voor licht en zicht. Zonnige ruigten in bosranden zijn aantrekkelijk voor insecten zoals oranjetip. Een centrale bloemenweide met vruchtenbomen, heesters en waardplanten voor vlinders, bijen en hommels wordt aangelegd. Eventueel beheert door een imker met zijn bijenkasten. Enkele nestkasten voor vogels worden geplaatst. De royale berm, sloot en bomen worden vrijgemaakt van de perceelrandbegroeiing. De berm van de Steelhovense dijk wordt rijkelijk ingezaaid met een waard en bloemenmengsel (liniemix).

Herstel cultuurhistorische waarde & recreatieve medegebruik

De locatie grenst aan de Zuidwaterlinie fietsroute Geertruidenberg – Breda (Tuinbouwweg). Op deze plek aan de dijk wordt het verhaal van de het Fort Steelhoven verteld. De Steelhovense dijk (en linie) kan zichtbaar gemaakt worden met een bloemrijke berm met struweel (liniemix), met een beleefmoment & pauzeplaats aan de Linie fietsroute. De linie kan de drager vormen voor een bijenlint door het landschap. In de nabij gelegen (plukmade) bloemenweide kan op een aantal momenten bloemen worden geplukt.

Ecologie

De locatie betreft een hoger (warm) bosrijk en beschut gebied enerzijds begrensd door slootjes aan het kassengebied anderzijds door bomenlanen, bermen en slootjes.

Op de waarnemingkaart zien we kraai, kouw, duivensoorten, ekster, havik, (bosvogels) scholekster en diverse watervogels en hommelssoorten.

Het Oranjetipje is de ambassadeur van de gemeente. Hun habitat is beschutte plaatsen in vochtige hooilanden (bij slootjes) en zonnige ruigten in bosranden waar de waardplant groeit. De rups doet zich tegood aan de pinksterbloem en look-zonder-look; soms ook andere kruisbloemigen zoals lupine, gewone raket en ruige scheefkelk.

In de opgave passen we de volgende landschapselementen voor om tegemoet te komen aan de al aanwezige soorten:

- de hout- en bossingel voor (bosvogels, insecten, kleine zoogdieren)
- de bloemenweide met vruchtenbomen (hommels, bijen, vlinders)
- De bloemrijke linieberm met struweel en pauzeplaats(bijen, hommels, vlinders, vogels, mensen)

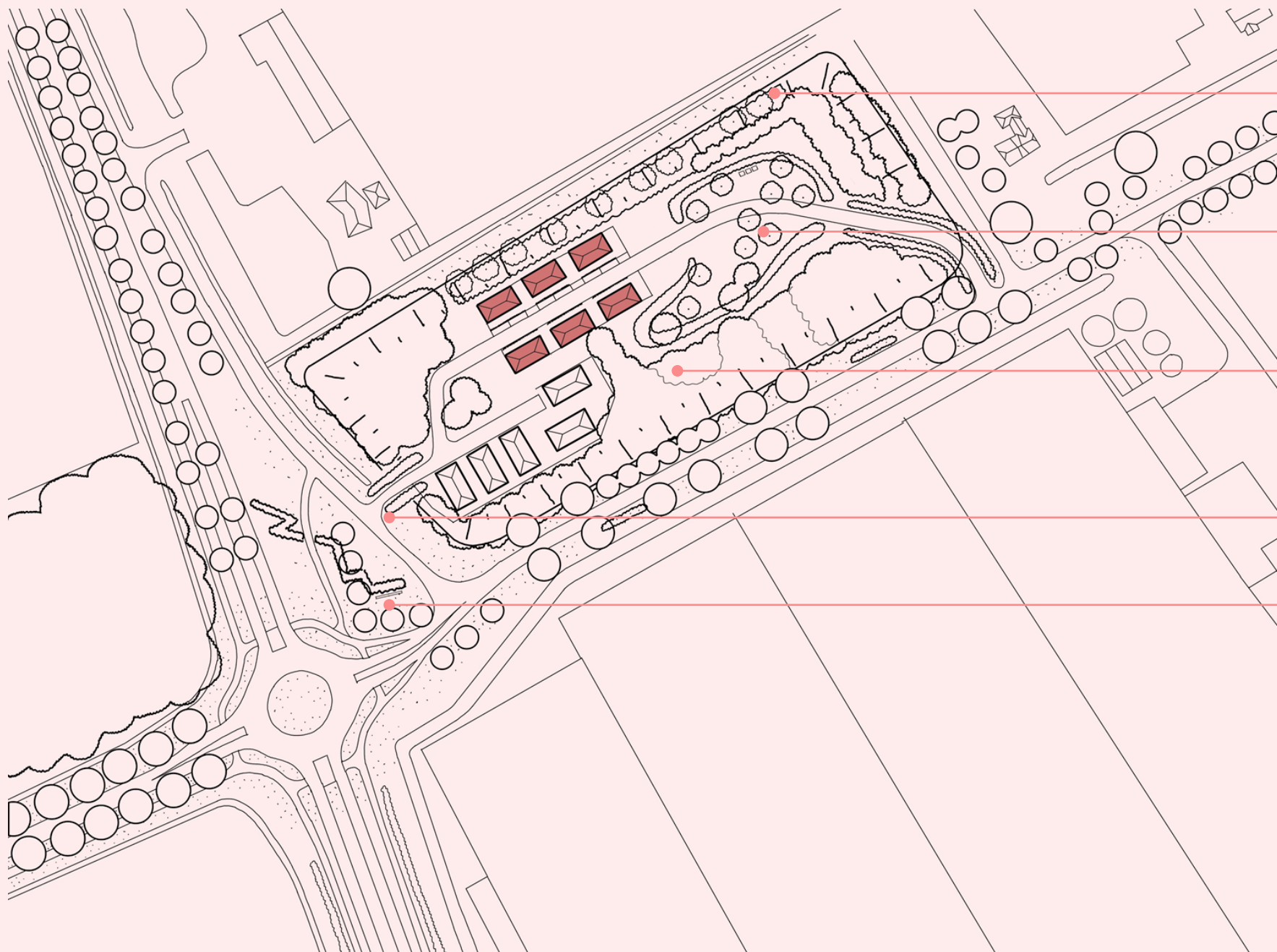
Sloop en verwijdering verharding

De restanten van de opslaglocatie voor grond- en bouwstoffen en overig zichtbaar afval wordt geruimd en geschikt gemaakt voor aanplant van bomen, bosmantel, bloemenweide en vaste waardplanten. Het centrale gebied wordt geëgaliseerd.

INSPIRATIE PAUZEPLAATS ZUIDWATERLINIE 'ZIGZAGGEND DOOR HET LANDSCHAP'

LOCATIE + UITBREIDING

De perceelrandbegroeiing van de huidige bossingel wordt uitgebreid met een houtsingel (noten) aan de kassenzijde. Lage struiken met meerstammige en grote bomen.

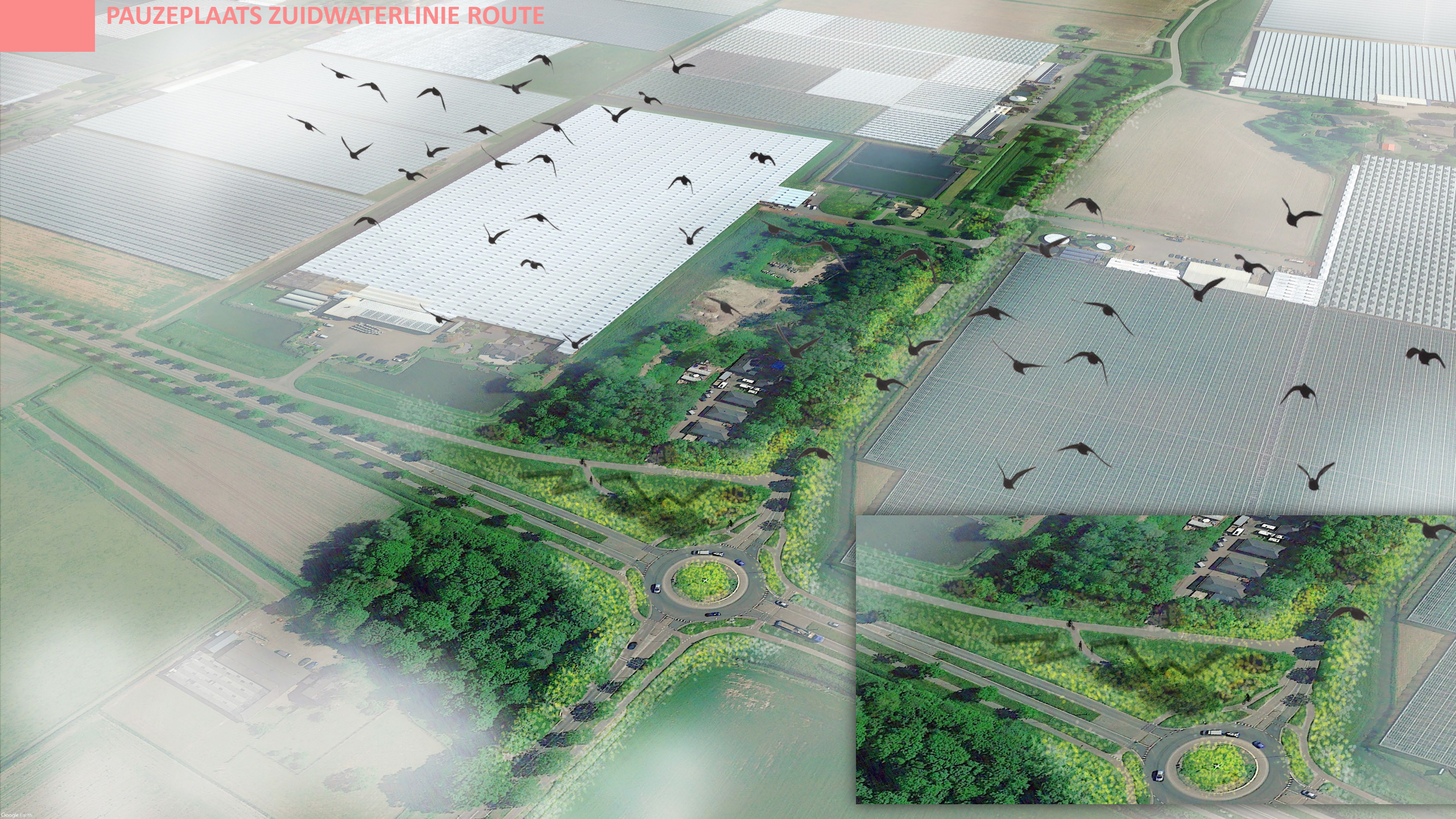
centrale bloemenweide met vruchtenbomen en waardplanten voor vlinders, bijen en hommels. Eventueel beheert door een imker met zijn bijenkasten. Enkele nestkasten voor vogels worden geplaatst.

De huidige bossingel wordt verrijkt: behoudt forse kansrijke bomen, rooien en ruimen waardoor struweel wordt afgewisseld met open plekken voor licht en zicht.

Entrees met heg

bloemrijke berm met struweel (liniemix), met een beleefmoment & pauzeplaats aan de Linie fietsroute. De linie kan de drager vormen voor een bijenlint door het landschap.

PAUZEPLAATS ZUIDWATERLINIE ROUTE

UITWERKING INPASSINGSPLAN

Stuweelhaag met
inheemse soorten als
meidoorn, sleedoorn,
hondsroos en egelantier

Solitaire inheemse
Notenboom
(Juglans regia)

Bestaande bossingel
Opschonen en verrijken

Zonnige ruigte met
Wilde bijen mengsel

Beleef- en pauseplaats
Picknicktafel en infobord

Gemengde knip- of
Scheerhaag met soorten
Als meidoorn, liguster en
veldesdoorn

Bloemenweide met
hoogstamboomgaard

Trapveld met intensief
beheerd gras

Speeltoestel

Bergingsvoorziening
met wadimengsel

Nieuwe bomen langs
Steehovensedijk (9st)

Bestaande bomen

Budgetraming landschapsverbetering woonwagenlocatie Tuinbouwweg - Made

	eenheid	aantal	prijs/eenh	totaal aanleg	beheerkosten/jr* eenh	totaal/jr	beheerkosten 6jr
1 Onderhoud bestaande bossingel							
1.1 Pleksgewijs verwijderen opschot, dode bomen en verwerken tot takkenril	m2	5500	€ 1,20	€ 6.600,00			
1.2 pleksgewijs aanplanten struweel, 2st/m2 maat 80/100cm voor 5% van het op	m2	275	€ 5,00	€ 1.375,00			
2 Nieuw aan te leggen groenelementen							
2.1 Hoogstamboomgaard, 16/18 incl boompalen en grondverbetering	st	19	€ 300,00	€ 5.700,00	€ 67,31	st € 1.278,89	€ 7.673,34
2.2 Solitaire boom, 20/25 incl boompalen en grondverbetering	st	17	€ 500,00	€ 8.500,00	€ 31,86	st € 541,62	€ 3.249,72
2.3 Struweelhaag, 2st/m2 maat 80-100cm (ca. 150m1)	m2	800	€ 5,00	€ 4.000,00	€ 1,22	m1 € 183,00	€ 1.098,00
2.4 Knip- of scheerhaag, 6st/m1 in 2 rijen geplant maat 80-100cm	m1	266	€ 20,00	€ 5.320,00	€ 6,91	m1 € 1.838,06	€ 11.028,36
2.5 Bloemenwei boomgaard* (0,24ha)	m2	2400	€ 2,50	€ 6.000,00	€ 1.837,56	ha € 441,01	€ 2.646,09
2.6 Waterbergingsvoorziening, inzaaien wadimengsel* (0,115ha)	ha	1150	€ 2,50	€ 2.875,00	€ 1.586,15	ha € 182,41	€ 1.094,44
3 Beleefmoment / pauzeplaats en speeltoestel							
3.1 Wilde bijen rand* (0,23ha)	m2	2300	€ 2,50	€ 5.750,00	€ 1.026,22	ha € 236,03	€ 1.416,18
3.2 informatiebord Linie fietsroute	EUR			€ 2.500,00			
3.3 Picknicktafel	EUR			€ 1.500,00			
3.4 Speeltoestel	EUR			€ 12.500,00			
TOTAAL				€ 62.620,00		€ 28.206,13	

* betreft richtprijs, prijs mede afhankelijk van nader te bepalen zadenmix en voorbereidende werkzaamheden (grondverbetering)

* beheerkosten conform eenheidsprijzen Subsidieregeling stimuleringsregeling landschap Noord-Brabant

SUBTOTALE KOSTEN LANDSCHAPSVERBETERING

Aanlegkosten	€	62.620,00
Beheerkosten voor de eerste 6 jaar	€	28.206,13
	€	90.826,13

excl. Indirecte kosten en BTW